

Programverksamhet i Kriminalvården

Kriminalvården har som mål att enbart bedriva brotts- och missbruksrelaterade program som har forskningsstöd för effekter på återfall.

Ett led i detta arbete är att programmen prövas av en vetenskaplig panel. För att ett program ska bli godkänt (ackrediterat) krävs bland annat:

- en tydlig, vetenskapligt förankrad förändringsmodell
- att effektiva metoder används
- att det säkerställs att programmet genomförs på rätt sätt och av kompetent personal.

Innan ett program bedöms för ackreditering prövas det vanligtvis i begränsad skala under utveckling. Efter ackreditering är avsikten att programmen ska bli tillgängliga för alla klienter som har behov av dem.

Följande program bedrivs för närvarande:

Allmän kriminalitet

Brotts-Brytet Cognitive Skills
One-to-One ETS - Enhanced Thinking Skills
ART prepare

Motivation

Vinn - Riktat till kvinnor
BSF - Beteende-Samtal-Förändring

Väld

ART - Aggression Replacement Training
IDAP - Integrated Domestic Abuse Programme
VPP - Violence Prevention Programme

Missbruk

Väga välja
PRISM - Programme for Reducing Individual Substance misuse
12-steg
Prime for Life
Återfallspreventionsprogrammet

Sexualbrott

ROS Relation och Samlevnad - grupp/individuellt

Mer information om Kriminalvårdens behandlingsarbete hittar du på vår hemsida:
www.kriminalvarden.se/behandlingsprogram.

Här finner du även kontaktuppgifter dit du kan vända dig för att få mer information om de olika programmen.

Kriminalvården

Behandlingsprogram

Beteende Samtal Förändring -BSF

Kriminalvården

www.kriminalvarden.se

601 80 Norrköping
Tel: 077-22 80 800
Fax: 011-496 36 40

Best.nr. 4876
Fax: 011-496 35 17

MI - Motivational Interviewing

Motiverande samtal, som vi säger på svenska, är en klientcentrerad men också styrande metod för att hjälpa klienter att ta beslut om förändring. I Kriminalvården används MI, dels specifikt för att hjälpa klienter att minska återfall i missbruk och brottslighet genom att öka deras förändringsbenägenhet, och dels också för att öka aktivitetsnivå och retention i andra program.

Motivation är enligt teorin i MI inte ett statiskt tillstånd eller en egenskap hos klienten utan något som kan påverkas. Motivation uppstår i ett sammanhang, i relation till något eller någon - inte minst programledaren – och det finns därför stora möjligheter att påverka klientens motivationsnivå. MI bygger på att all förändring måste utgå från den upplevelse en människa har av sin situation. Åsikter, attityder och normer kan inte påtvingas klienten.

Metoden som i huvudsak utvecklats genom empiriska studier på vad som fungerar i kliniska sammanhang, utvecklades vid universitet i New Mexico av professor William R. Miller i samarbete med professor Stephen Rollnick vid universitetet i Wales. Den första boken om MI utgavs 1991 och den andra 2002. MI har idag starkt empiriskt stöd och sedan början av 2000-talet publiceras årligen över 100 vetenskapliga studier om MI.

MI har i tre stora metaanalyser som publicerats hittills visats vara särskilt effektivt på alkohol- och missbruksområdet men också på områden som relaterar till hälsovård och livsstil. Mekanismerna för förändring är desamma oavsett om förändringen handlar om narkotika, rökning eller bantning. Forskningen har visat att MI, trots betydligt kortare insats (ibland bara 1-2 samtal), visar samma effekt som andra effektiva interventioner. Det typiska resultatet av alla interventioner (liksom av MI) är dock att effekterna av behandling

ett år efter avslutad behandling avtar till ett lågt värde. Metaanalyser visar emellertid att MI i kombination med annan behandling kan påvisa effektstorlekar som kvarstår på hög nivå ett år efter avslutad behandling.

Om flertalet andra program i Kriminalvården arbetar med att lära ut sociala och kognitiva färdigheter och färdigheter i problemlösning, så fokuserar MI i stället på själva viljan till förändring. MI utgår från att människor påverkas mer av vad de själva säger, än vad andra säger till dem; det senare väcker i stället ofta motstånd, vilket korrelerar starkt med misslyckande. MI-rådgivaren strävar efter att hjälpa klienten att utforska sin situation och försöker med avsikt att skapa en känslomässigt upplevd diskrepans mellan status quo och en mer positiv livssituation, vilket kan ge utrymme för att framkalla uttalanden om önskvärd förändring. Förändringsprat har visats ha starkt prediktivt värde med avseende på beteendeförändring och är rådgivarens kompass i samtalen med klienten. Tillämpningen av denna kunskap är unik för MI och förekommer inte i annan behandling. Motstånd, som skall undvikas, och empati är andra faktorer som visats predicera beteendeförändring. Sannolikt approximerar MI de mer allmänna faktorer i psykoterapi som visats kunna förklara mer av förändringsvariansen än de mer specifika faktorerna (t.ex. behandlingsmetoder).

Praktiskt taget all personal i Kriminalvården genomgick utbildning under tre dagar i MI under åren 2001-2003. Effekterna av utbildningen visade, precis som Miller visat i en randomiserad studie (EMMEE-studien, 2003) inte någon tydlig förändring i personalens sätt att arbeta med klienter.

BSF

BSF - Beteende Samtal Förändring - är ett semistrukturerat motivationsprogram utvecklat inom den svenska kriminalvården och bedrivs främst på landets anstalter och inom frivården. Programmet började användas av Kriminalvården 2002 och ackrediterades 2006.

Målgrupp

Programmet riktar sig till män och kvinnor som har ett förändringsbehov kopplat till kriminaliteten. Målgruppen är klienter som har vilja/intresse till förändring men som ännu inte fattat ett beslut. Programmets främsta syfte är att öka motivationen till förändring. Det kan erbjudas som enskild insats men kan även leda till fortsatt programverksamhet eller andra insatser för att förhindra återfall i brott.

Teori

BSF bygger på kommunikationsmodellen Motiverande Samtal – MI.

Metod

Inom ramen för programmet möts klienten och en programledare och arbetar kring klientens egen motivation till förändring mot ett överenskommet specifikt mål.

Innehåll

I mötena arbetar man med att öka klientens egen motivation till förändring för att öka sannolikheten att klienten fattar ett beslut om att förändra sitt liv. Områden som tas upp är t.ex. klientens vilja, tilltro och beredskap till förändring, eventuell ambivalens, värderingar i förhållande till nuvarande situation, nätverk, egna resurser för förändring samt framtidsplaner.

Omfattning

Ett förmöte samt därefter 5 semistrukturerade möten under ca 5 veckor.

Programledning

Personal som genomgått Kriminalvårdens utbildning i Motiverande Samtal – MI - och utbildning i BSF.

Utvärdering och forskning

MI har visat god evidens inom en rad olika områden, bl.a. för drogmissbrukare. Programmet bygger på internationell forskning om MI: s effekter för att öka klientens motivation till förändring.